

sådana lagbestämmelser, hvarigenom arbetsgifvares och arbetares föreningsrätt varder fullständigt tryggad;

och får jag tillika vördsamt anhålla, att vederbörande utskott måtte närmare öfverväga och formulera ifrågavarande stadganden.

Stockholm den 6 april 1910.

Jöns Pålsson.

Nr 281.

Af herr **Wilson**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om kollektivaftal mellan arbetsgifvare och arbetare m. m.

I 8 § af det utaf Kungl. Maj:t framlagda förslaget till lag om kollektivaftal mellan arbetsgifvare och arbetare lämnas kontrahenterna öppet att under den tid, kollektivaftalet är gällande, vidtaga arbetsinställelse, blockad, bojkott eller annan därmed jämförlig åtgärd i anledning af annan tvist än sådan, som afser tolkning eller tillämpning af aftalet. Härmed afses, att s. k. intressetvister, uppkomna under aftalstiden antingen i följd däraf, att kontrahenternas inbördes förhållanden i något afseende icke blifvit genom kollektivaftalet regleradt, eller i följd däraf, att kollektivaftalet, i följd af under aftalstiden inträffade ändrade förhållanden, förlorat sin tillämplighet i visst afseende, utan hinder af kollektivaftalet få förandleda till vanliga påtryckningsåtgärder, därest de ej i godo kunde biläggas. Huru otillfredsställande en dylik kontrahenternas frihet måste vara ur synpunkten af kollektivaftalets hufvuduppgift att främja freden på arbetsområdet, ligger i öppen dag. Läte det sig göra att föreskrifva skyldighet för parterna att alltid hänskjuta afgörandet af dylika under aftalstiden uppkomna intressetvister till afgörande af skiljedom, så skulle detta innebära en högst

betydande vinst för arbetsfreden. Och såvidt jag förstår, kan en dylik föreskrift icke möta några allvarliga betänkligheter. Man får dock betänka, att det här ej gäller att genom obligatorisk skiljedom grundlägga ett nytt kollektivafstal utan allenast i viss del komplettera ett redan existerande. Den omständigheten, att en mängd nu gällande skiljeaftal innehålla bestämmelse om obligatorisk skiljedom för sådana fall som här äro i fråga, torde tillfyllest visa, att en sådan anordning hvarken är främmande för kontrahenternas tankegång eller stå i strid med deras intressen. Och hvad särskildt den kungl. propositionens ställning i denna fråga angår, har den icke tvekat att medgifva ene kontrahenten, arbetsgifvaren, att inom ett visst område komplettera ett gällande kollektivafstal genom fastställande af s. k. arbetsordning. Långt mindre betänkligheter måste det då möta att låta en dylik komplettering ske genom en af båda kontrahenterna tillsatt skiljenämnd. Denna torde, därest icke redan i kollektivafstalet bestämmelser finnas om skiljenämnds befogenhet och sammansättning i ett fall af förevarande art, böra tillsättas på det sätt, att hvardera parten utsåge exempelvis två skiljemän och dessa gemensamt den femte, samt att denne, i brist af erforderlig enighet vid valet, utsåges af ordföranden i arbetsdomstolen — allt i öfverensstämmelse med hvad en ledamot af lagrådet föreslagit.

I samma § föreslås vidare, att sedan sympatistrejck eller sympatilockout under aftalstiden uppkommit i anledning af en principiell tvist, som uppstått mellan parter, som icke äro bundna af aftalet, dylik sympatiarbetsinställelse skall, äfven sedan primärtvisten blifvit bilagd, få upprätthållas i syfte att få samma bestämmelse, som varit föremål för primärtvisten, godkänd att gälla äfven för de af kollektivafstalet bundna parterna, dock först efter aftalstidens utgång. Det har af en ledamot af lagrådet påvisats, hurusom en dylik rätt till utvidgande af en sympatistrejck eller sympatilockout till att gälla en intressetvist om ordnande af förhållanden efter aftalstidens utgång är i hög grad ägnad att störa arbetsfreden och framkalla nya konflikter. Chefens för justitiedepartementet förhoppning, att konflikterna skulle blifva färre därigenom, att en inom visst fack omtvistad principfråga kunde genom sympatiarbetsinställelse under aftalstiden bringas till godkännande inom ett större område, förefaller synnerligen sangvinisk. Snarare torde väl få förhållanden vara mera ägnade att hålla revanche-tanken vid lif och vid första tillfälle framkalla repressalier än frampressandet under bestående aftalstid af en viktig principfråga till efterrättelse vid upprättandet af det blifvande kollektivafstalet. Icke lär väl utsikten att utan strid ernå enighet om dettas öfriga bestämmelser härigenom ökas. Och uppstår sådan strid, lär icke den på förhand afgjorda princip-

frågan kunna undgå att blifva däri indragen. Frånsedt det från principiell synpunkt oegentliga däri, att ett framtvunget afgörande af en principiell intressetvist, att lända till efterrättelse först under en följande aftalsperiod, skulle sträcka sina verkningar vida längre fram i tiden än den tid af fem år, som i förslaget är fastställd som maximitid för ett kollektivaftal, så måste indragandet i sympatistrejken och sympatilockouten af syftet att verka för principiella krafs godkännande inom så vida kretsar som möjligt vara ägnadt att gifva dessa stridsmedel en ytterligare tendens till största möjliga omfattning.

På grund af det anförda får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville i § 8 af förslaget till lag om kollektivaftal göra följande ändringar:

1:o) att andra stycket erhåller följande lydelse:

»I syfte att åstadkomma ändring i eller tillägg till aftalet eller på grund af tvist om tolkning eller tillämpning af aftalet eller för genomförande af bestämmelse i kollektivaftal dem emellan, afsedt att efter den tid gälla»;

2:o) att tredje och sjätte styckena af §:en utgå; och

3:o) att i §:en intages bestämmelse om skyldighet för parterna att i fråga om under aftalstiden uppkommen intressetvist underkasta sig skiljedom äfvensom föreskrifter om skiljenämndens sammansättning och utseende, därest bestämmelser härom saknas i kollektivaftalet.

Stockholm den 6 april 1910.

Bernt Wilson.
